

DR
K3NC2R1
HUS4T

DR
Symfoni
Orkestret
Danish National
Symphony Orchestra

Torsdag 25. oktober 2018 kl. 19.30

MARIOTTI & SCHUBERTS 4.

DR SymfoniOrkestret
Michele Mariotti, dirigent
Beatrice Rana, klaver

PROGRAM

Torsdag 25. oktober kl. 19.30

DR Koncerthuset
Koncertsalen

DR SymfoniOrkestret

Michele Mariotti
dirigent

Beatrice Rana
klaver

Soo-Jin Hong
koncertmester

Koncerten sendes forskudt
i P2 koncerten fra kl. 21.30
og genudsendes søndag
28. oktober kl. 12.15.

Der er koncertintroduktion
kl. 18.30 i koncertsalen med
P2-værten Celine Haastrup,
der fortæller om programmet
og interviewer medvirkende
fra koncerten.

I koncertpausen vil der
være cd-salg i foyeren, hvor
publikum har mulighed for at
købe de seneste udgivelser
med DR's kor og orkestre

FRANZ SCHUBERT (1797-1828)

Ouverture til skuespillet 'Rosamunde'
opr. ouverture til melodramaet 'Trylleharpen', D 644 (1819-20)

Varighed: ca. 11'

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827)

Klaverkoncert nr. 4, G-dur, opus 58 (1805-06)

- I Allegro moderato
- II Andante con moto
- III Rondo. Vivace

Varighed: ca. 40'

PAUSE (30') ca. 20.25

FRANZ SCHUBERT

Symfoni nr. 4, c-mol, 'Den tragiske', D 417 (1816)

- I Adagio molto – Allegro vivace
- II Andante
- III Menuetto. Allegro vivace – Trio
- IV Allegro

Varighed: ca. 35'

Franz Schubert

Ouverture til Rosamunde

Af Jens Cornelius

Rosamunde, Fyrstinde af Cypern var den fulde titel på et skuespil, der i 1823 lokkede Wiens publikum. Det eksotiske eventyr var skrevet af forfatterinden Helmina von Chézy – og musikken af Schubert.

Handlingen lød da ganske spændende: Rosamunde er arving til Cyperns trone, men må vokse op i hemmelighed som adoptivbarn i en fiskerfamilie. Efter mange genvordigheder kan hun til slut blive kronet som fyrstinde af Cypern.

Til forestillingen komponerede Schubert ti stykker musik, der i alt varer en hel time. Desværre var skuespillet en fiasko, og efter bare to opførelser blev det taget af plakaten. Noderne til Schuberts dejlige musik blev bundtet sammen og lagt væk – hvorefter de blev fuldstændig glemt. Bortset fra en af melodierne, som Schubert selv genbrugte i en strygekvartet og i et klaverstykke.

Ouverturen til *Rosamunde* blev ikke bare glemt, men også forbyttet. Schubert havde nemlig ikke tid til at komponere en ouverture, så han genbrugte ouverturen fra sin opera *Alfonso og Estrella*, der endnu ikke var blevet opført. Men ouverturen blev lagt væk sammen med den øvrige musik til stykket, og efter stakkels Schuberts død i 1828 forsvandt erindringen om hans genbrug.

Schubert skrev musik til flere teaterstykker og gjorde især mange forsøg på at skrive operaer og syngespil, men ingen af dem fik succes.

Vi hopper nu frem til 1867, da Schubert efter sin død er blevet berømt. Man bakser med at finde rundt i hans mere end 900 kompositioner, og da man for første gang udgiver hans *Rosamunde*-musik, er det med en helt anden ouverture! Nemlig en ouverture, Schubert egentlig havde skrevet til skuespillet *Trylleharpen*. Sammenblandingen havde udgiverne selv fundet på – eller bare misforstået.

Det er altså ouverturen til *Trylleharpen*, der er blevet kendt som ouverturen til *Rosamunde*. Uden at de to forestillinger på Schuberts tid havde noget med hinanden at gøre. Hvad man end kalder ouverturen, er den simpelthen vidunderlig og et af Schuberts mest indbydende orkesterstykker. Og mon ikke han ville være ligeglad med forvirringen, hvis han havde vist, at man 200 år efter hans død ville opføre hans musik over hele kloden?

Ludwig van Beethoven

Klaverkoncert nr. 4

Beethoven var berømt som både pianist og komponist, og han må have været en forrygende musiker, i hvert fald i sine yngre dage. Men så tidligt som i 30-års alderen begyndte han at miste hørelsen, og efterhånden blev hans spil mere hektisk. Han måtte give helt op, da hans døvhed blev næsten total. Sidste gang, Beethoven optrådte som solist, var i 1808, da han præsenterede Klaverkoncert nr. 4. Han var 38 år gammel.

I Klaverkoncert nr. 4 gennemfører Beethoven sine idéer med et suverænt overskud. Tag bare indledningen af koncerten, hvor klaveret på listefodder sætter musikken i gang helt alene. Aldrig før havde man hørt en klaverkoncert begynde med så indadvendt poesi. Førstesatsen udvikler sig til en lyrisk dialog, hvor klaveret indtager en helt ny rolle i genren. Beethoven foretager faktisk et stort spring væk fra genrens konventioner i denne sats, hvor solisten og orkestret opbygger en åndfuld og ligeværdig dialog.

Andensatsen er også en dialog, men denne gang en retorisk konflikt mellem to temperamenter. Rollerne er vendt om i forhold til traditionen, så solisten er den forsonende, tilbageholdende part, mens orkestret er en udfarende og truende stormagt. Satsen har fået mange til at tænke over, om der skulle ligge en konkret 'handling' bag musikken. Et af forslagene er *Det Gamle Testaments* fortælling om David, der med sin skønne sang beroliger den sortsynede kong Saul. Altså en fremstilling af kunstens helbredende kræfter på sjælen.

.....
Beethoven levede i en tid, hvor klaveret som instrument udviklede sig stærkt. Han ejede flere forskellige klaverer og eksperimenterede meget med deres forskellige muligheder.
.....

På virkelig elegant og underfundig vis glider den langsomme mol-sats over i finalen, hvor vi vender tilbage til befriende dur. Strygerne spiller ganske tyst et iørefaldende tema, som klaveret besvarer på herlig underspillet vis. Først derefter retter musikken sig ind og præsenterer sin vitale og opløftende afslutning på et af Beethovens mest beåndede værker.

Det brede publikum ved uropførelsen i 1808 brød sig ikke om, hvad de hørte. Beethovens tankegang gik simpelthen hen over hovedet på dem. Først i 1836, flere år efter Beethovens død, blev koncerten taget op igen. Det var den unge og geniale Mendelssohn, der samlede guldet op. Endnu en komponist, Schumann, var til stede den aften og fortalte, at han næsten ikke kunne trække vejret, mens han og resten af salen hørte den fantastiske musik for første gang.

Franz Schubert

Symfoni nr. 4, 'Den tragiske'

Blandt de i alt ni Schubert-symfonier stikker nr. 4 ud. Bortset fra *Den ufuldendte* – Schuberts mest berømte symfoni – er Symfoni nr. 4 hans eneste i mol. Den er også både større og kraftigere end hans tre første symfonier. Der er åbenbart noget ekstra på spil i denne musik.

Schubert gav senere symfonien tilnavnet *Den tragiske*. Ingen ved hvorfor. Titlen peger nok først og fremmest på symfoniens store ambitioner, der undtagelsesvist vil give stor plads også til mørke følelser. På den måde viste Schubert en ægte romantisk indstilling til musikken, nemlig at symfonien udtrykker et personligt følelsesbudskab fra kunstneren til publikum.

.....
**Den mest kendte af
Schuberts ni symfonier
er nr. 8, kendt som
'Den ufuldendte'.
Ligesom Symfoni nr. 4
står den i mol.**
.....

Men det er samtidig musik af en bare 19-årig knægt, som kun få år tidligere var gået ud af skolen. Hvad vidste han mon om tragedie? Er symfonien måske især et personligt behov for at bryde med de stramme konventioner, han var blevet oplært i? I hvert fald holder Schubert sig ikke til det skema for en symfoni, som lærebogen foreskriver. Dertil er symfoniens kontraster og stemningsudsving alt for dristige.

Oplægget er decideret dystert i symfoniens langsomme indledning. Det fortsætter med en jagende uro i resten af første sats.

Kampen mellem symfoniens modstridende følelser hører man nok tydeligst i anden sats, hvor uroen dukker op igen midt i den ellers så salige, melodiske strøm. Her kaster Schubert et blik på 'tragedien' i bakspejlet, mens han sidder tilbage med melankolske følelser over, hvad han har gennemlevet.

Hvilke tragedier, Schubert havde i tankerne, er ikke til at vide. Men allerede som 19-årig trådte han altså her i karakter som formidler af det menneskelige væsen. Han blev i løbet af sit ganske korte liv en af musikkens største sjælekendere, som med de sarteste nuancer kunne skelne mellem de menneskelige følelser og rumme sindets største kompleksiteter.

Hans bombastiske og ungdommelige etiket om 'den tragiske symfoni' var muligvis skudt over målet. Men tragisk er det i hvert fald, at symfonien først blev opført, da Schubert havde været død i 20 år. Han fik den aldrig selv at høre.

Dirigent

Michele Mariotti

Fotograf: PiuLuce

- Michele Mariotti
- Italiensk dirigent, født 1979 i Urbino
- Musikchef for Operaen i Bologna, Teatro Comunale

Den 39-årige dirigent Michele Mariotti er musikchef for et af Italiens førende operahuse, Teatro Comunale i Bologna. Koncerten i aften er Michele Mariottis første optræden med DR SymfoniOrkestret.

Han er uddannet i Pesaro som dirigent og komponist, og han debuterede i 2005 med en opførelse af Rossinis opera *Barberen i Sevilla*. Lige siden har det altovervejende været italiensk opera, han har beskæftiget sig med. Dels som dirigent i de italienske operahuse, dels som dirigent af italienske operaer rundt om i Europa og USA.

Michele Mariotti blev allerede i 2007 udnævnt til chefdirigent i Bologna, en post han overtog efter Daniele Gatti. I 2014 blev han så forfremmet til operahusets musikchef. Som musikchef står han også for symfonikonserterne med Operaens orkester, og her er det de tysk-østrigske kerneværker af Schubert, Beethoven og Mahler, han især arbejder med.

Som gæstedirigent har Michele Mariotti dirigeret opera på mange berømte scener, bl.a. på den Bayeriske Statsopera, La Scala i Milano, Pariser Operaen og på Metropolitan Operaen i New York. Og han har givet symfonikonserter med bl.a. Gewandhaus Orkestret fra Leipzig, München Symfonikerne og Italiens Radiosymfoniorkester. I næste måned skal han dirigere en række koncerter med Royal Philharmonic Orchestra i England.

Michele Mariotti er gift med den russiske sopran Olga Peretyatko og bor i Pesaro. Lige i nærheden bor stjernetenoren Juan Diego Flórez, med hvem han ofte optræder, og sammen har de også indspillet et album.

Klaver

Beatrice Rana

Fotograf: Nicolas Bets

- **Beatrice Rana**
- **Italiensk pianist,**
født 1993 i Copertino
- **Vinder af flere internationale**
klaverkonkurrencer
- **Regnes for en af verdens**
førende unge pianister

Det er kun få år siden, den unge italienske pianist Beatrice Rana fik sit store gennembrud. Som bare 18-årig vandt hun i 2011 den internationale klaverkonkurrence i Montreal, og i 2013 fik hun sølvmedalje og publikumsprisen ved USA's største klaverkonkurrence, Van Cliburn Konkurrencen i Texas. Det var klart for enhver, at hun er et meget sjældent naturtalent – en af den slags musikere, man ikke behøver måle ved konkurrencer og som i det hele taget gør sammenligninger overflødige.

Beatrice Rana kommer fra en musikerfamilie – begge hendes forældre er pianister. Hun er født i 1993 i Copertino, der ligger helt nede i Italiens 'hæl'. Som fireårig begyndte hun at spille, og ni år gammel optrådte hun for første gang som solist med orkester. Hun er uddannet på konservatorier i Tyskland og Italien og var bare 16, da hun stod med sit afgangsbevis i hånden.

I dag er hun et verdensnavn, der optræder med solokoncerter og som solist med orkestre i Europa og USA. Hun har allerede indspillet fire albums og har nu kontrakt med Warner Classics. Hendes seneste udgivelser er med klaverkoncerter af Tjajkovskij og Prokofjev og Bachs store soloværk *Goldberg Variationerne*.

Beatrice Rana fortæller, at *Goldberg Variationerne* i Glenn Goulds berømte indspilning var den første plade, hun kan huske at have hørt i sin barndom. Hendes eget Bach-album røg til tops på den klassiske hitliste i Storbritannien, samme år som det engelsk musikblad *Gramophone* kårede hende til årets unge musiker i 2017.

Beatrice Rana bor i dag i Rom. Hun har tidligere optrådt i Danmark, bl.a. ved Hindsgavl Festivalen, og i 2011 ved Aarhus International Piano Competition – som hun vandt. Men koncerten i aften er hendes første optræden i DR Koncerthuset og hendes første som solist med DR SymfoniOrkestret.

HVAD, HVOR OG HVORDAN I DR KONCERTHUSET

Restauranten: Supplér din koncertoplevelse med en hyggelig og lækker middag i DR Koncerthuset Restaurant. På drkoncerthuset.dk kan du læse mere om restauranten og månedens menu. Det er nødvendigt at reservere bord i forvejen, og det kan gøres på e-mail: book1bord@dr.dk eller telefonisk på 35206360 (hverdage 12-16).

Garderoben er bemanded, gratis og befinder sig i foyeren. Af sikkerhedshensyn er det ikke tilladt at medbringe overtøj og store tasker i koncertsalen.

Pausedrinken kan bestilles og forudbetales i baren inden koncerten – så står den klar til dig i pausen.

Parkeringen: DR Koncerthuset har et parkeringssystem, der er forudbetalt. Det vil sige, at man køber en P-billet i billetautomaten til et bestemt tidsrum og placerer den synligt i forruden på bilen. Det er ikke muligt at forudbetale sin parkering inde i DR Koncerthuset.

Rundvisninger: DR har en række rundvisnings-tilbud og tilpasser gerne rundvisninger efter dine behov. Besøg drkoncerthuset.dk.

Konferencer & events: DR Koncerthuset danner en unik og professionel ramme om ethvert arrangement. Læs mere på DR Koncerthuset's hjemmeside eller kontakt os direkte på email: lejkoncerthuset@dr.dk.

Gruppearrangementer: DR Koncerthuset kan altid skræddersy et gruppearrangement til dig, fx en middag med rundvisning og efterfølgende koncert. Du kan kontakte os på 35206100 eller på email: gruppesalg@dr.dk og få et uforpligtende tilbud.

FÅ NYHEDER OM DR KONCERTHUSET

Nyhedsbrevet: Få alle nyheder om kommende koncerter, konkurrencer og specialtilbud direkte i din indbakke. Tilmeld dig på drkoncerthuset.dk.

Facebook: Koncerthuset er også på Facebook. Her kan du få krydderier til din koncertoplevelse, kommentere, stille spørgsmål og få svar med det samme.

Følg os på facebook.com/drkoncerthuset.

DR's koncertvirksomhed støttes af blandt andre:

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal
Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
Augustinus Fonden
Carl Nielsen og Anne Marie Carl-Nielsens legat
Knud Højgaards Fond
Wilhelm Hansen Fonden
Beckett-Fonden
Bikubenfonden
Det Obelske Familiefond
FrederiksbergFonden
Nordea-fonden
Oticon Fonden
Sportgoodsfonden
Statens Kunstfond